

Ordføreren i Folkethinget (Scavenius) udtalte bl. A. (Folkethingstidenden Sp. 6356):

„Det Standpunkt, som Fællesudvalgets Majoritet har stillet sig paa, er simpelthen det, at Landstinget og Folkethinget ikke bør strides for Diebliffet om det til Grund liggende Principspørgsmaal i denne Sag; men paa den anden Side bør man bevilge Universitetet et saadant Tilskud, at det ikke i nogen væsentlig Grad lider Skade paa sin Formue i det følgende Aar.“

I Henshold til disse samstemmende Udtalelser kunne vi derfor ingenlunde anerkjende Rigtigheden af, at det „i 1875 ikke var Hensigten at sikkre Universitetets Formues Integritet“. Det var netop i det Væsentlige Hensigten med Overenskomsten for det paagjældende Aar. Naar man herimod anfører, at man paa selve den da vedtagne Finantsloov anslog den Del af Underskudet, som skulde dækkes ved Kapitalforbrug, til c. 95,000 Kroner, da staar herimod den Kjendsgjerning, at Aarets virkelige Underskud ifølge Statsregnskabet kun var 16,662 Kr. 36 Ø. Det følgende Aar var Underskudet steget til 23,604 Kr. 40 Ø., men i det derpaa følgende sank det endog til 4,856 Kr. 20 Ø. Trods den trufne Ordningens rent midlertidige Karakter var der aabenbart ingen afgjørende Grund for Landstinget til at søge hidført en Forandring heri, saalænge den saaledes i stigende Maal opfyldte det fra først af tilsigtede Formaal, at værges Universitetet mod en væsentlig Forringelse af Kapitalformuen. Men saa indtraadte den Forandring, at Underskudet i de følgende Aar blev mange Gange større end tidligere, nemlig for Finantsaaret 1878—79 91,824 Kr. 28 Ø. og for Finantsaaret 1879—80 endog 111,995 Kr. 39 Ø. Derved brast den bestemte Forudsætning, hvorunder Overenskomsten var afluttet, og ved Forudsætningens Bristen satte Landstinget sig ogsaa i Bevægelse, for at komme bort fra den rent midlertidig trufne, for Fremtiden aldeles utilfredsstillende Ordning og stræbte efter at hidføre den principielle Løsning, som Thingene havde været enige om at udsætte i 1874—75. En Frugt af denne Bestræbelse var Nedsættelsen af en Kommission til at tage Ordningen af Universitetets Formuesforhold under Overveielse, og Forelæggelsen af det af denne Kommission udarbejdede Lovforslag. Men da disse Bestræbelser hidtil ere bleve uden Resultat, idet Lovforslaget stadig hviler i Folkethinget, saa er Landstinget i Overensstemmelse med Overenskomsten 1874—75, naar det nu endelig modsætter sig den fortsatte Forbrug af Kapitalformuen, der alt i de 3 Finantsaar 1878—81 har udgjort over $\frac{1}{4}$ Million Kroner.

Som tidligere tilraade vi derfor Thinget at fastholde sin Modstand paa dette Punkt, og det saa meget mere, som Forhandlingerne i det andet Thing klarere og klarere vise, at dets Vægring ved at forhøje Tilskubene til Universitetet kun er et Led i den Række af Bestræbelser efter at tilintetgjøre de paa Finantsloven opførte særlige Fonds, i hvilken Forbruget af det lærde Skolevæsens Fond synes bestemt til at udgjøre Fortsættelsen. Derfor tales der alt i Folkethingets Betænkning om, at den brugte Fremgangsmaade er i god Overensstemmelse med „den Praxis“, der ellers finder Sted paa Finantsloven med Hensyn til Dækningen af de separate Fonds Underskud. Men da Tilværelsen af disse separate Fonds gennem Aarhundreder har været og endnu i Fremtiden kan forventes at ville være til uberegnelig Gavn for de aandelige Interessers Fremme her i Landet, og saa blandt den store Almuebefolkning, maa Flertallet tilraade Landstinget at modsætte sig Bestræbelser, der true dem med Odelæggelse. Ved at gjøre dette vil Landstinget ogsaa være i Overensstemmelse med de almindelige Grundsætninger, som bør raade i Forholdet mellem den lovgivende og den finantslovgivende Magt, saavel som med sin egen traditionelle Opgave, at værne om Finantslovens Renhed.

Det tredje Punkt, hvori Landstinget har vedtaget en Endring, som Folkethinget ved 4de Behandling har forkastet, er § 23 C. 1. 3. Denne Bevilling er en saakaldet „ny Bevilling“, forsaavidt som den er først fremsat af Marineministeren i det ufuldendte Finantslovsforslag for 1881—82. Men om selve Bevillingen — 200,000 Kr. — er der mellem Thingene ingen Meningsforskjel; den gjælder kun Summens Anvendelse, idet Folkethinget vil have den brugt til „Ømateriel, der ikke maa koste over $2\frac{1}{2}$ Million“, men Landstinget har fastholdt Regjeringens Forslag, at den skal anvendes til et Pandserflot af „Helgolands“ Klasse. Ifjor var den Hovedindvending; som i det andet Thing fremsattes mod dens Anvendelse hertil, at det nysnævnte Skib ikke var tilstrækkelig prøvet; iaar, da det er prøvet anden Gang og har kunnet prøves i Storm og Søgang, og da de høistkommanderende Officerer enstemmig have bevidnet, at „Helgoland“ er et fortrinligt Skib, er der, for ikke at nævne andre endnu mindre vægtige Indvendinger, anført, at det ingenlunde kan siges at være afgjort, at denne Klasse af Skibe er mest hensigtsvarende for vore Farvande.